

نگاه

غروب آفتاب چینی‌ها در صنعت خودرو ایران

عبدالرضا احمدی‌خمینی کارشناس اقتصادی

● دیرزمانی است که دیگر مزیت نسبی، خریداری ندارد و بویایی اقتصاد ملی و ایجاد مزیت رقابتی، شرط اصلی ماندگاری در وادی تجارت بین‌الملل است. جزیره ناشناخته اقتصاد ایران که با افزایش تحریم‌ها و تنگنای‌ها تعامل با کشورهای اروپایی در انحصار چینی‌ها و دیگر شرکای سنتی بود، امروز به‌دنبال سیاست‌های جدید دولت از انزوا بیرون می‌آید چرخ‌دنده‌های اقتصاد ایران با حضور برندهای معتبر و غول‌های صنعتی به تکاپو خواهد افتاد. در این موقعیت، گویا ایران به‌عنوان دروازه ورود به آسیای‌میانه، مسیر رشد و توسعه صنعتی را زودتر از دیگر عرصه‌ها تجربه خواهد کرد. در این شرایط گذار، صنعت خودرو به‌عنوان یکی از پرآمدترین صنایع در کشورمان نظر بسیاری از کشورهای صاحب‌قدرت در این عرصه را به حضور در این بازار، جلب کرده است. همان‌طور که پیش‌بینی شده بود رزمه‌های بازگشت خودروهای وارداتی با برند ک‌ره‌ای و اروپایی – مخصوصاً آلمانی – به‌طور رسمی به بازار ایران شنیده می‌شود و شرایط ایجادکننده، احتمال تحقق آن را افزایش می‌دهد. با توجه به لغو تحریم‌ها، واردات این خودروها رونق می‌گیرد و در عین حال قیمت این خودروها کاهش نخواهد یافت، بلکه عوارض حاصل از آن و درآمد دولت رشد می‌یابد. حضور رقیب اروپایی شاید برای خودروسازان داخلی خوشایند نباشد ولی تأثیرات آن را اشتغال‌زایی، تسهیل فرآیند پیوستن به سازمان تجارت جهانی، توسعه دانش فنی و نیروی انسانی ماهر، رعایت استانداردهای بین‌المللی تولید، رقابتی شدن قیمت‌ها و افزایش کیفیت محصولات، معرفی فرصت‌های اقتصاد ایران، کاهش معضل آلودگی هوا و رونق در دیگر صنایع همکار، نظیر انرژی از سوی کارشناسان تایید می‌شود. شنیده‌ها از بازار خودرو، خبر ورود برند فورد و شورولت آلمان به ایران را تایید می‌کند و پیش‌بینی می‌شود حضور این شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاری و تولید مشترک در ایران خواهد بود و صرفاً واردات و فروش خودرو مدنظر نباشد. این شرایط همان فرصتی است که در صنعت هواپیمایی کشور به واسطه لغو تحریم‌های هوایی و انتخاب مسیر پروازی ایران به جای اوکراین اتفاق افتاد و روزهای خوشی را برای فعالان این عرصه رقم زد و اعتماد دوبراره مردم را به این صنعت جلب کرد برای صنعت خودرو هم دور از نظر نخواهد بود.

خبر

هشدار بانک جهانی به ایران و ۶ کشور

● تسنیم: بانک جهانی با تأکید بر لزوم انجام اصلاحات در اقتصادهای خاورمیانه به سیاست‌گذاران منطقه در مورد تبعات پیش‌بینی‌هایی که بیش از حد خوشبینانه است هشدار داد. لیلی متقی، اقتصاددان بانک جهانی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا و نویسنده این گزارش گفت: «در حالی که سیاست‌گذاران بر انجام اصلاحات مورد نیاز اصرار دارند، ریسک اتخاذ سیاست‌های اشتباه به‌دلیل اعتماد به پیش‌بینی‌های اقتصادی‌ای که یک چشم‌انداز مثبت را برای اقتصاد این کشورها ترسیم می‌کند، وجود دارد.» در این گزارش به سیاست‌گذاران در مورد تبعات پیش‌بینی‌هایی که بیش از حد خوشبینانه است هشدار داده شده است. بر اساس این گزارش، ثابت شده که پیش‌بینی‌های اقتصادی دولت‌ها و موسسات بین‌المللی در فاصله سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳، بیش از حد خوشبینانه بوده است. وی افزود: «انقلاب‌های سال ۲۰۱۱ محدودیت‌های مربوط به پیش‌بینی‌های رشد اقتصادی کشورها را نشان داد. در این پیش‌بینی‌ها اشاراتی به علایم هشداردهنده یا گسیختگی‌های ساختاری و شوک‌های بیرونی نشده است.» نویسندگان این گزارش به رهبران سیاسی هفت کشور ایران، مصر، تونس، لبنان، اردن، یمن و لیبی توصیه کرده‌اند تا پیش‌بینی‌های مربوط به ترمیم اقتصادی در سال ۱۵-۲۰۱۴ را با احتیاط تفسیر کنند.

وزیر نیرو:

قطع آب مشترکان پرمصرف با دریافت مجوز

● **ایرنا:** وزیر نیرو گفت: با توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در آینده نزدیک سبد انرژی کشور متحول خواهد شد. حمید چیت‌چیان روز دوشنبه در حاشیه آیین آغاز بهره‌برداری از نخستین مجموعه ۲۵۵ مگاواتی توربین‌های بادی ایران در استان قزوین، در جمع خبرنگاران گفت: انرژی‌های تجدیدپذیر به‌عنوان انرژی پاک با مشوق‌های در نظر گرفته شده توجیه اقتصادی دارد. وی ادامه داد: با اقدامات و برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته هم‌اکنون هر کیلووات انرژی تولید شده از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر ۴۴۳ تومانی خریداری می‌شود که این نرخ بسیار خوبی است و توجیه اقتصادی دارد. چیت‌چیان در واکنش به قطع آب مشترکان پرمصرف، گفت: محدودیت منابعی این یک موضوع انکارناپذیر است که برخی مشترکان با استفاده بیش‌از‌حد از منابع آبی در یک نقطه، برای دیگران محدودیت ایجاد می‌کنند که در صورت دریافت مجوزهای لازم، ابتدا به‌صورت موقت و سپس در صورت عدم رعایت الگوی مصرف به‌صورت دائمی اشترک آنان قطع خواهد شد.

اقتصاد

ضرورت اجماع ملی علیه خشکسالی

۶۵ درصد از روستاهای یزد خالی شد

پلانی، یکی از روستاهای یزد، در شرق

شده و از آن به‌صورت تکه‌تکه‌ای عظیم، باران‌های شدید و سیلی که هرگز پیش از آن مشاهده نشده بود، یاد می‌کنند. تغییر یافت طبیعی خاورمیانه پس از این واقعه به صورت گرم‌شدن تدریجی هوا، تبدیل مراتع به صحرا و کویر، آب‌شدن تدریجی یخ‌های شمال اروپا، نازااشدن ابرهای این منطقه و در نقطه مقابل، افزایش بی‌سابقه باران در شبه‌قاره هند نمودار شدند. هم‌اکنون گرم‌ترین نقطه گرم‌زمین در منطقه «گندم‌پربان» واقع در کویر لوت است که دمای آن تا ۷۰ درجه سانتیگراد می‌رسد و از آن به‌عنوان «بخاری کره‌زمین» هم یاد می‌کنند.

بنا بر نظر برخی دانشمندان، تابش‌های خورشیدی به کویر لوت منجر به بازتاب امواج مادون‌قرمز به فضا شده بخشی از آن تشعشعات از اتمسفر عبور می‌کند و قسمتی دیگر توسط گازهای گلخانه‌ای موجود در اتمسفر به سطح زمین بازتابیده می‌شود. بازگشت این امواج باعث نازااشدن ابرها شده و بر شدت خشکسالی می‌افزاید. یکی از راه‌های مانع‌ست از تداوم این کنش و واکنش حرارتی، خاموش کردن «بخاری کویر لوت» از طریق بازگرداندن طبیعت آن به حالت اولیه، یعنی تبدیل آن به دریاچه است. این طرح مخالفان و موافقانی دارد که هریک برای قواید و مضرات این طرح دلایلی ارایه می‌دهند که به سهم خود قابل‌تعقق هستند.

مروری بر طرح‌های ارایه‌شده برای تامین آب

در ۴۰ سال گذشته طرح‌های مختلفی برای تامین آب ایران از طرف کارشناسان دلسوز ارایه شده ولی جزو پروژه‌های سدسازی، برنامه‌ریزی جدی برای تامین آب اجرا نشده است. بسیاری از سدها نیز به‌دلیل کاهش بارندگی، افزایش مصرف و ضعف مدیریت آب، خالی یا بسیار کمتر از ظرفیت خود آب دارند.

تبدیل کویرهای مرکزی ایران به دریاچه یکی از طرح‌هایی است که از سال ۱۳۴۵ میان کارشناسان مطرح شد. اولین طرح توسط مهندس هومان‌نژاد نوشته و به سازمان پژوهش‌های علمی کشور تحویل داده شد. بر اساس این طرح باید بین دریای مازندران و دریای عمان دریاچه‌هایی ایجاد شود تا نهایتاً این دوریا به هم متصل گردند. در این ارتباط سه نقطه پست در مرکز و جنوب شرقی ایران شامل، دشت کویر، کویر لوت و چاله جازموریان بر نظر گرفته شد.

پس از انقلاب، طرحی توسط آقای مسعود قمی به نخست‌وزیر وقت (میرحسین موسوی) ارایه شد که شامل کانال‌هایی برای ایجاد ارتباط بین این دو دریا می‌شد. این طرح در زمان دولت‌های هاشمی‌رفسنجانی و خاتمی با شرکت ده‌ها کارشناس و متخصص پیگیری شد.

در سال‌های ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۶ جمعی متشکل از ۱۳۰ کارشناس و متخصص داخلی، مطالعات امکان‌پذیری مقدماتی احداث آبراه کشتیرانی از دریای عمان و خلیج‌فارس به دریای مازندران را بررسی کرده و گزارشی در ۱۰ جلد، تقدیم رییس‌جمهور وقت کردند که بخشی از طرح ارایه‌شده ناظر بر راه‌های تامین آب فلات مرکزی ایران بود. گزارش نهایی مطالعات در ۵هزار صفحه تنظیم شده و شامل بررسی‌های جامع جغرافیایی، زمین‌شناسی، مهندسی و تأثیرات زیست‌محیطی می‌شد و گزینه‌های مختلف ساختن آبراه را مورد بررسی قرار داده بود. این مطالعات به تأیید مهندسان مشاور روسی نیز رسید. مجری این طرح مقدماتی، وزارت جهاد سازندگی وقت و کارفرمای آن، دفتر ریاست‌جمهوری بود.

درعین‌حال تعدادی از هموطنان مقیم آمریکا به بهره‌گیری از توانایی‌های علمی و تخصصی ایرانیان مقیم این کشور به مطالعات مقدماتی کارشناسی همت گماردند و با آرزوی سربلندی ایران و ایرانی و استفاده از سود سرشار ترانزیت نفت و گاز برای مردم ایران دو طرح جامع را تدوین کرده و به دولت ایران تحویل دادند. این طرح‌ها علاوه بر احداث کانال ترانزیت کالا و نفت بین دریای مازندران و دریای عمان، راه‌حلی‌های نیز برای تامین آب مناطق کویری عرضه کردند.

مسئولیت بررسی این طرح‌ها به دفتر مطالعات زیربنایی وابسته به مرکز پژوهش‌های مجلس محول گردید. این مرکز، نتیجه بررسی خود را در گزارشی ۴۴صفحه‌ای در آبان‌ماه ۱۳۸۴ تنظیم کرده و بر اختیار دولت و نمایندگان مجلس قرار داد. این گزارش ضمن تأیید بسیاری از نتایج مطالعات کارشناسی اولیه، ادامه مطالعات کارشناسی و امکان‌پذیری را توصیه کرده و تحقق اجرای آن را با توجه به دانش فنی و مهندسی کشور و استفاده از تجرب دیگر کشورهای جهان میسر دانست. یوسندگان گزارش، احداث یک آبراه کشتیرانی مرکزی در ایران را «از لحاظ فنی امکان‌پذیر و از لحاظ اقتصادی قابل‌تعقق» دانستند.

متأسفانه انتشار این گزارش، آن‌هم شش‌ماه پس از روی کارآمدن دولت محمود احمدی‌نژاد، سرنوشتی بهتر از سایر پروژه‌های عمرانی و تحولات اقتصادی مملکت نداشت و به یوته فراموشی سپرده شد. هم‌جور شد، این واقعه در منابع تاریخی چین هم ثبت

اینک چه باید کرد؟ به‌نظر می‌رسد که راه‌حل زیربنایی، پایدار و درازمدت برای حل مشکل خشکسالی در ایران، نیازمند مطالعات تکمیلی کارشناسی در تداوم مطالعات انجام گرفته توسط کارشناسان داخلی و ایرانیان مقیم خارج باشد. در این زمینه کارشناسان و متخصصان ایرانی مقیم خارج از کشور آمادگی هرگونه مساعدت و همیاری را داشته و آن را جزو وظیفه ملی و به‌منظور خدمت به مردم ایران می‌دانند. به‌نظر نگارنده، تلفیقی از طرح‌های تهیه و ارایه‌شده با تمرکز بر کویرزدایی و مقابله با مشکل گرمایش زمین می‌تواند به‌عنوان نقطه مرجع برای مناظره عمومی حول بهترین راه‌حل برای حل مشکل خشکسالی در ایران مورد نقد و بررسی قرار گیرد. طرح تبدیل کویرهای مرکزی ایران به آنچه در چندهزار سال قبل بودند، یعنی بازگرداندن آن به دریاچه‌هایی که هزاران سال قبل خشک شدند در عین جسورانه‌بودن، می‌تواند به‌عنوان راه‌حل پایدار بر معکوس کردن روند روزافزون کاهش بارندگی، افزایش ابرهای باران‌زا و تغییر شرایط آب و هوای فلات ایران باشد.

دریاچه لوت

بنابه مطالعات ماهوارهای مشخص شده است که ترک‌هایی در کوه‌های جنوبی کویر لوت وجود دارند که بر اثر زلزله‌های مهیب هفت‌هزارسال پیش به وجود آمده‌اند. بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس «طبق آخرین بررسی‌های ماهوارهای انجام گرفته توسط شرکت دوتامپ، به نظر می‌رسد آنچه باعث خشک‌شدن دریاچه لوت در سال‌های قبل شده ایجاد ترک‌هایی است که در لایه‌های زیرین لوت (احتمالاً بر اثر زلزله‌های شدید) رخ‌داده و به‌تدریج سرچشمه‌های اصلی دریاچه لوت از طریق این شیارها به لایه‌های زیرین هدایت‌شده و به سمت دریای عمان سرازیر شده است. با توجه به تحلیل‌های

انجام‌شده روی اطلاعات ماهوارای، حجم این آب به قدری است که می‌تواند در صورت نیاز، منطقه لوت را در مدت زمان چندسال دوباره به دریاچه تبدیل کند. با بهره‌گیری از تجربیات، امکانات و تکنولوژی‌های مدرن که کمپانی دوتامپ در اختیار دارد، قادر است ترک‌های ایجادشده را در مکان‌های مناسب ترمیم کند به نحوی که آب را به سطح لوت بازگرداند.» (گزارش، صص ۲۰-۱۹). این شکاف‌ها مانع اصلی ذخیره آب در کویر بوده و باید با استفاده از مواد شیمیایی منبسط‌شونده در عمق ۲۰۰ تا ۲۵۰متری زمین پر شوند. از جانب دیگر، بر اساس همین بررسی‌های ماهوارای مشخص شده که رودخانه‌ای در زیر کویر لوت در جریان است که آب کوه‌های اطراف کویر را به سمت دریای عمان هدایت می‌کند.

مزایا و مرحله‌بندی اجرای طرح

از میان طرح‌های ارایه‌شده به‌نظر می‌رسد که شرکت «دوتامپ» با بهره‌وری از مدیریت ایرانی و دانش و فناوری متخصصان و کارشناسان آمریکایی و غیرآمریکایی جامع‌ترین طرح برای حل مشکل خشکسالی در ایران است و شرکت پیشنهاددهنده حاضر است با استفاده از سیستم فاینانس بین‌المللی همراه با تضمین اجرایی توسط بانک‌های سوییس این طرح را با حداقل هزینه برای مردم ایران به مرحله اجرا بگذارد. بنابه گزارش بی‌پژوهش‌های مجلس، زمان‌بندی اجرایی این طرح «در دو فاز کلی به انجام خواهد رسید و فاز اول که مدت اجرای آن حدود پنج‌سال است اصلی‌ترین فاز این پروژه بوده و شامل احداث کانال و آبگیری کامل آن است. احداث پل‌های زیر گذر، اتونیان و بنادر بارگیری اصلی در این فاز به انجام می‌رسد. در فاز دوم احداث بنادر تکمیلی و سیستم بارگیری مناسب‌تر، ایجاد شرایط اقتصادی مناسب در منطقه و ایجاد شهر ک‌های مسکونی و تجاری لازم، انجام خواهد پذیرفت. این‌س فاز می‌تواند تا ۲۵سال به‌طور تدریجی و در فازهای دو ساله تداوم یابد.» این طرح جسورانه بیش از تامین آب ایران، یک طرح گسترده آبادانی کشور است که ضمن ایجاد مشاغل پایدار و ایجاد یک منبع درآمد مستمر از طریق ترانزیت کالا و نفت، بر تمامی پهنه‌های اقتصادی ایران تأثیر مثبت به‌جا گذاشته و موقعیت ژئوپلیتیکی و ژئواکونومیکی ایران در منطقه و جهان را به مدار بسیار برجسته‌ای ارتقا خواهد داد. لازمه اجرای موفقیت‌آمیز این طرح، تعهد و پایبندی ایران به قوانین تجاری و سرمایه‌گذاری بین‌المللی است درغیراین‌صورت امکان جذب سرمایه‌های خارجی به وجود نخواهد آمد. جزییات فنی سرمایه‌گذاری موضوعی است که باید در آینده و پس از قطعی‌شدن عزم دولت ایران به اجرای آن مورد مذاکره قرار گرفته و به توافق طرفین برسد.

ادامه دارد...

LEON
Since 1960

Respecting you is our business.

صبحانه متفاوت ناهاری ویژه

Sam Center: 8th floor, Sam Center
Fereshteh Ave

Tel: (+98-21) 22 65 38 41

www.leon1960.com